

St.prp. nr. 43

(2003–2004)

Om endring av bevilgningene på statsbudsjettet for 2004 for å dekke utgifter til strakstiltak for å redusere skadevirkninger av en mulig pandemisk influensa.

*Tilråding fra Helsedepartementet av 12. mars 2004,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Bondevik II)*

1 Innledning

Ved kronprinsregentens resolusjon av 20. februar 2004 er det gitt samtykke til å overskride bevilgningen under kap. 702 Helse- og sosialberedskap i forbindelse med strakstiltak for å redusere skadevirkninger av en mulig pandemisk influensa hos mennesker.

Saken fremmes nå overfor Stortinget, med forslag om 29 mill. kroner i økt bevilgning (kap 702, post 01).

2 Bakgrunn

Influensapandemier er de store verdensomspennende epidemier av influensa som kan få omfattende skadevirkninger helsemessig og økonomisk. Det er vanskelig å forutse når og hvordan influensapandemier vil opptre. Fugleinfluensaen som pågår i Sørøst-Asia er foreløpig en fuglesykdom, som i sjeldne tilfeller rammer mennesker. Det synes å være høy dødelighet blant de menneskene som rammes, men det er ikke så langt registrert smitte mellom mennesker.

Influensavirus kan raskt endre egenskaper. Dersom viruset får egenskaper som gjør det smitt-

somt mellom mennesker, kan man få en pandemisituasjon.

Internasjonalt følges utviklingen av fugleinfluensaen nøye. Både FAO og WHO har nedsatt ekspertkomiteer som løpende vurderer situasjonen. Norge deltar i EU's informasjonsutveksling om smittsomme sykdommer gjennom nettverket som er etablert som en del av Folkehelseprogrammet. EU's helseministre har hatt løpende samtaler om saken og bl.a. konkludert med at det tas kontakt med industrien for eventuelt innkjøp av vaksine og legemidler. EU iverksatte tidlig importforbud av fjærkre fra en rekke asiatiske land. Norske myndigheter støtter EUs tiltak og har fulgt opp med tilsvarende forbud.

Flere nordiske land har gjennomført tiltak i forhold til legemiddelleverandører for å beredskaps sikre legemidler med tanke på en eventuell pandemisk influensa. Dette gjelder blant annet Sverige og Island. Danske helsemyndigheter har kontakt med grossist, men har foreløpig ikke inngått konkrete avtaler. Finland på sin side har en meget god forsyningsberedskap bl.a. gjennom et obligatorisk lagringsystem for 6 måneders legemiddelforbruk.

Helsedepartementets Nasjonale beredskapsplan for pandemisk influensa regulerer tiltak for hvert nivå i utviklingen av en pandemisk influensa.

Som del av beredskapsplanen er det oppnevnt en pandemikomite, som ledes av Sosial- og helsedirektoratet, med Nasjonalt folkehelseinstitutt som sekretariat og hvor forøvrig Statens helsetilsyn, Statens legemiddelverk, de regionale helseforetakene, en kommune og Influenzasenteret ved Universitetet i Bergen er representert. Tiltakene som nå er iverksatt er i samsvar med Pandemikomiteens råd.

3 Vurdering

Vaksine vil være det beste forebyggende tiltak i en influensapandemi, men det finnes ikke humanvaksine mot fugleinfluensaen i dag. Foreløpige anslag tilsier at det vil ta ½ år, etter første utbrudd blant mennesker før en vaccine vil kunne være tilgjengelig. I første fase av en eventuell pandemi må man derfor basere seg på antivirale legemidler, som bryter ned virus.

Forsyningssikkerheten for legemidler i Norge er sårbar. Antivirale legemidler produseres ikke i landet, og kartlegging viser at det ikke er lagerbeholdning av antivirale legemidler hos apotekene, ut over den salgsbeholdning de til enhver tid har. Det internasjonale markedet av antivirale legemidler er i ferd med å tømmes.

Det har derfor i den gjeldende situasjon vært nødvendig med rask iverksetting av tiltak for å redusere skadevirkningene av en eventuell pandemisk influensa.

4 Tiltak

På bakgrunn av Pandemikomiteens tilråding og den internasjonale situasjonen er det derfor inngått en avtale med grossist om å holde et beredskapslager av antivirale legemidler av 200 000 kurer. Avtalen gjelder for åtte år og er vurdert med utgangspunkt i hvilke antivirale legemidler som har markedsføringstillatelse i Norge, deres markedsandel, pris, administrasjonsmåte, bivirkninger og tilgjengelighet.

Erfaring fra tidligere pandemier (spanskesyken, asiasyken) viser at en pandemi gjerne kommer i flere bølger. For å beskytte befolkningen mot virkningene av andre bølge av en mulig pandemisk influensa er det videre inngått en garantiavtale for kjøp av 2 millioner doser influensavaksine.

Det er viktig at strakstiltakene også sees i en større sammenheng og bidrar til en styrking av beredskapen mot pandemisk influensa på lengre sikt. Lageret av antivirale legemidler som bygges opp vil, som en del av ordningen, bli regelmessig oppdatert av leverandøren uten ekstra kostnader i en periode på 8 år. Garantiordningen for innkjøp av vaksine vil ha en varighet på 5 år med mulighet for forlengelse. På denne måten er det sikret en høynet beredskap mot en mulig pandemi med utgangspunkt i den pågående fugleinfluensasaken i Sørøst-Asia samtidig som beredskapen videreføres i de nærmeste år.

5 Økonomiske konsekvenser

På grunnlag av den informasjon som er innhentet er utgiftene knyttet til etablering av beredskapslageret av antivirale legemidler beregnet til 26 mill. kroner, mens utgifter til vaksinegarantien er beregnet til 3 millioner kroner, til sammen 29 mill. kroner for 2004. Vaksinegarantiavtalen medfører i tillegg en fremtidig kostnad på 3 mill. kroner i årlig premie knyttet til vaksinegarantiavtalen.

Regjeringen vil løpende vurdere situasjonen og behovet for ytterligere tiltak.

6 Forslag

Bevilgningen under kap 702 Helse- og sosialberedskap, post 01 driftsutgifter foreslås økt med 29 mill. kroner.

Regjeringen vil komme tilbake til spørsmålet om inndekning av beløpet i et samlet opplegg våren 2004 om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer.

Helsedepartementet

t i l r å r:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endring av bevilgningene på statsbudsjettet for 2004 for å dekke utgifter til strakstiltak for å redusere skadevirkninger av en mulig pandemisk influensa.

Om endring av bevilgningene på statsbudsjettet for 2004 for å dekke utgifter til strakstiltak for å redusere skadevirkninger av en mulig pandemisk influensa

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endring av bevilgningene på statsbudsjettet for 2004 for å dekke utgifter til strakstiltak for å redusere skadevirkninger av en mulig pandemisk influensa, i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

Om endring av bevilgningene på statsbudsjettet for 2004 for å dekke utgifter til strakstiltak for å redusere skadevirkninger av en mulig pandemisk influensa.

I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kr
702		Helse- og sosialberedskap	
	01	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 15 504 000, til kr 44 504 000.	29 000 000
